

## Cursusaanbod onderwijs

Wat betekenen de  
uitdagingen in het  
onderwijs voor u?



---

Ontwikkelingen als de bezuinigingen en de voortdurende veranderende wet- en regelgeving maken het noodzakelijk uw (financiële) deskundigheid op peil te houden. Deloitte Academy heeft voor u het cursusaanbod op het gebied van Onderwijs voor het jaar 2011-2012 afgestemd op de belangrijkste ontwikkelingen in het onderwijsveld. Naast de terugkeer van bestaande onderwerpen, vindt u dit cursusjaar een aantal nieuwe cursussen in ons programma. Deze cursussen zijn zeer praktijkgericht, gaan in op actualiteiten en zorgen ervoor dat u met andere deskundigen en collega's kennis en vragen kunt delen.

**Schrijf nu in voor één van deze cursussen:**

- 11 oktober 2011: Planning & Control
- 8 november 2011: Digitale factuurverwerking in het onderwijs
- 17 november 2011: Governance voor bestuurders en toezichthouders **Nieuw!**
- 1 december 2011: Jaarverslaggeving Onderwijs
- 9 februari 2012: Actualia fiscaliteiten
- 14 februari 2012: In control statement - bent u in control?
- 15 maart 2012: Europese aanbestedingen **Nieuw!**
- 12 april 2012 Projectcontrol **Nieuw!**
- 15 mei 2012: Risicomanagement en weerstandsvermogen - risico's onder controle.

### Uw cursusleiders

Onze professionals zijn uw docenten. Zij delen met u hun kennis uit de praktijk. Ons cursusaanbod onderscheidt zich dan ook door actualiteit en effectiviteit. Het beperkte aantal deelnemers per cursus biedt veel ruimte voor interactie tussen docent en cursist in een stimulerende en prettige sfeer. Iedere cursus wordt gegeven door één of meerdere van de volgende docenten, al dan niet aangevuld met andere specialisten.



**Frank van Kuijk RA RO EMIA** is als partner werkzaam bij Deloitte Accountants B.V. voor de Public Sector en is tevens docent auditing aan de Universiteit van Tilburg. Frank heeft een ruime ervaring op

het terrein van risicomanagement, verslaggeving, governance, rechtmatigheid, bijzondere onderzoeken en verantwoording.



**Drs. André van Vliet RA** is als senior manager werkzaam bij Deloitte Accountants B.V. voor de Public Sector. Tot zijn kennisgebieden behoren verslaggeving, governance en controle van onderwijsinstellingen.



**Drs. Liesbeth Mol** is als partner werkzaam bij Deloitte Belastingadviseurs B.V. en Tax industry leader Education. Zij is lid van de Industry Group Onderwijs en heeft ruime ervaring met fiscale vraagstukken in het onderwijs.



**Martijn Kragten RA** is als manager werkzaam bij Deloitte Accountants B.V. voor de Public Sector. Tot zijn kennisgebieden behoren verslaggeving, governance en controle van onderwijsinstellingen.



**Jan Hofmeijer RA** is als directeur werkzaam bij Deloitte Accountants B.V. voor de Public Sector en is tevens docent Financial Auditing aan de Vrije Universiteit. Jan heeft een ruime ervaring en affiniteit met advisering op het terrein van interne beheersing, verslaggeving en rechtmatigheid.

# Cursusaanbod Onderwijs, 2011-2012

## Planning & Control

Planning- en controlinstrumenten kennen cyclische activiteiten. Vertrekpunt voor de financiële planning en control zijn de beleidsvoornemens. Deze worden vertaald in een meerjarige planning van activiteiten. Dit resulteert in een begroting voor het eerstvolgende jaar en in een financiële (meerjaren) begroting. Het bewaken van de activiteiten gebeurt via de voortgangsrapportages, waardoor tussentijdse bijstelling overwogen kan worden.

Welke instrumenten zijn er en welke relatie bestaat er tussen deze instrumenten? Welke best practices zijn er? Hoe kunt u ervoor zorgen dat deze instrumenten een goede bijdrage zijn in het financieel beheer?

Houden deze vragen u bezig? Dan is deze cursus beslist interessant voor u.

---

**De eendaagse cursus vindt plaats op 11 oktober 2011.**

---

## Digitale factuurverwerking in het onderwijs

Digitalisering van facturen is sterk in opmars. Digitale factuurverwerking is beduidend minder arbeidsintensief ten opzichte van de handmatige verwerking en daardoor veel efficiënter. Tevens is de kans op fouten minder en facturen raken niet meer zoek. Kortom: digitale factuurverwerking levert u een aanzienlijke kostenbesparing op. Toch levert de overgang naar digitale factuurverwerking de nodige uitdagingen en vragen op. Zaken die met een goede voorbereiding zeker niet onoverkomelijk zijn. En van een adequate voorbereiding en gedachtevorming plukt u direct de revenuen.

In de praktijk veel gehoorde vragen zijn:

- Wat zijn de gevolgen van digitale factuurverwerking voor de inrichting en mogelijke transformatie van mijn inkoopproces?
- Welke risico's loopt mijn organisatie bij digitale factuurverwerking?
- Welke beheersingsmaatregelen moet ik treffen, in de organisatie en IT-omgeving, om deze risico's af te dekken en te beheersen?

Houden deze vragen u bezig en overweegt u om uw inkoopproces te digitaliseren of u maakt reeds gebruik van digitale factuurafhandeling? Dan is de bijeenkomst digitale factuurverwerking beslist interessant voor u.

---

**Deze cursus van één dagdeel vindt plaats op 8 november 2011.**

---

## Governance voor bestuurders en toezichhouders

Governance staat in de onderwijssector volop in de schijnwerpers. De ontwikkelingen rondom governance, horizontaal toezicht en strenger toezicht vanuit de overheid bij onvoldoende prestaties zijn in het onderwijs onder andere goed zichtbaar in de wet Goed onderwijs, goed bestuur en in de Branchecodes Governance.

Om uw financiële kennis en deskundigheid te vergroten heeft Deloitte Academy de cursus 'Governance voor bestuurders en toezichhouders' ontwikkeld.

Houden de volgende vragen u bezig:

- Wat is beleidsrijk begroten?
- Zijn we in control?
- Wat doen wij aan fraudepreventie en integriteit?
- Hoe kijk ik naar de jaarrekening?
- Wat betekenen de financiële kengetallen waaronder de kapitalisatiefactor?

Dan is de cursus 'Governance voor bestuurders en toezichhouders' beslist interessant.

---

**Deze cursus van één dagdeel vindt plaats op 17 november 2011.**

---

## Jaarverslaggeving onderwijs

Uw jaarrekening dient te worden opgesteld overeenkomstig de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs en in het bijzonder de Richtlijn 660. Tijdens deze cursus gaan wij in op onderwerpen die in de praktijk vaak vragen oproepen. Hierbij gaan wij in op uw ervaringen en vraagstukken. Dit doen wij aan de hand van het delen van onze kennis en het bespreken van door u vooraf ingediende casussen en vraagstukken. Ook stellen wij diverse praktijkvraagstukken en discussiepunten aan de orde en gaan wij in op de actuele ontwikkelingen met betrekking tot verslaggeving, waaronder de horizontale verantwoording.

---

**Deze eendaagse cursus vindt plaats op 1 december 2011.**

---

### Actualia fiscaliteiten

Onderwijsinstellingen krijgen in toenemende mate te maken met fiscale vraagstukken rondom BTW, loonbelasting en overdrachtsbelasting. Bij de ontwikkeling van private activiteiten komt daarbij tevens de vennootschapsbelasting om de hoek kijken. In deze cursus van een dagdeel gaan wij in op de actuele ontwikkelingen van de fiscale wetgeving en leert u de kansen en de fiscale risico's te onderkennen.

---

Deze cursus van één dagdeel vindt plaats op 9 februari 2012.

---

### In control statement – bent u in control?

Vanuit de diverse onderwijssectoren zijn governance codes afgesproken. Een in control statement (ICS) voegt vanuit het governanceproces waarde toe aan het jaarverslag en wordt daarom ook door de RJ 660 aanbevolen. Maar niet alleen voegt het ICS waarde toe aan het jaarverslag, maar veel belangrijker is de sturing van u als verantwoordelijke. Is de organisatie in control en bent u het dan ook? Waar kunt u nog verbeteren en bijsturen. Voor veel instellingen is het ICS nieuw. Na afloop van deze cursus bent u op de hoogte van de toegevoegde waarde, hoe het ICS verder vorm krijgt, wat u met het ICS verklaart en bent u op de hoogte van de do's en don'ts met betrekking tot het ICS. Ook fiscaal is een ICS van belang als het gaat om afspraken rondom horizontaal toezicht met de belastingdienst. Het opbouwen van een tax control framework (TCF) maakt dat uw onderwijsinstelling ook op fiscaal gebied in control kan zijn.

---

Deze eendaagse cursus vindt plaats op 14 februari 2012.

---

### Europese aanbestedingen

Europese regelgeving met betrekking tot aanbesteding speelt voor onderwijsinstellingen een steeds belangrijkere rol. In het bijzonder gaat het dan over de EU-aanbestedingsrichtlijn voor werken, leveringen en diensten. Onderwijsinstellingen die voor meer dan 50% bekostiging ontvangen van het ministerie van OCW of anderszins voor meer dan 50% worden bekostigd, zullen over het algemeen als aanbestedende dienst kwalificeren. De EU-aanbestedingsrichtlijn roept in de praktijk veel vragen op. In deze cursus gaan wij in op de vraag wat Europese aanbesteding inhoudt. Wat zijn de belangrijkste procedures en wat betekent dat voor de interne beheersing van uw instelling?

---

Deze cursus van één dagdeel vindt plaats op 15 maart 2012.

---

### Cursus Projectcontrol

Het financiële beheer rondom grote projecten, waaronder huisvesting is van groot belang. Zeker in tijden waarin budgetten onder druk staan. Er gaat vaak veel geld in om en de doorlooptijd is lang. Wordt voldaan aan subsidievoorwaarden? Hoe regel je dat je aan het einde van de rit kan spreken van een succesvol project? Interne controle, een goede voorcalculatie, tussentijdse rapportages en dergelijke zijn daarbij belangrijke hulpmiddelen. Wie gaat dat doen? Wie is verantwoordelijk? Welke voorwaarden kan je stellen aan een goede voorcalculatie?

---

Deze eendaagse cursus vindt plaats op 12 april 2012.

---

### Risicomanagement en weerstandsvermogen – risico's onder controle

Het belang van risicomanagement is de afgelopen jaren toegenomen. De veranderende omgeving waarin onderwijsinstellingen zich bevinden leidt er onder meer toe dat onderwijsinstellingen met meer en andere risico's worden geconfronteerd. Risicomanagement is een 'tool' ter ondersteuning en beheersing van uw organisatie ter bereiking van uw doelstellingen.

Het is dus veel meer dan alleen een rekenkundige exercitie voor wat betreft het aan te houden vermogen met betrekking tot de risico's.

Tijdens de cursus komen de volgende onderwerpen aan bod:

1. Hoe kan het risicomanagement worden geborgd in de reguliere planning & controlcyclus?
2. Wat zijn de valkuilen?
3. Hoe krijg ik mijn risico's in beeld?
4. Welke beheersmaatregelen zijn te treffen?
5. Hoe werkt risicomanagement in relatie tot het weerstandsvermogen?
6. Praktische tips en lessen

Zijn dit onderwerpen die ook u bezighouden, meld u dan aan!

---

Deze eendaagse cursus vindt plaats op 15 mei 2012.

---

# Praktische informatie

## Prijs van de cursussen

De kosten per cursus bedragen € 695 per persoon voor een cursusdag en € 295 voor een dagdeel. Dit bedrag is exclusief BTW. Een lunch of lichte maaltijd, koffie en thee en het cursusmateriaal zijn inbegrepen in de prijs.

## Advies op maat / uitwerking cursus

Voor aanvang van de cursus ontvangt elke deelnemer een vragenlijst. De deelnemer wordt verzocht deze vragenlijst in te vullen en te retourneren aan Deloitte. De ontvangen informatie uit de vragenlijsten wordt tijdens de cursus gebruikt. Ook ontvangt elke deelnemer tijdens de cursus de cursusmap met daarin alle sheets, cases en uitwerkingen als naslagwerk.

## Wie ontmoet u tijdens de cursussen?

Deze cursussen zijn speciaal ontwikkeld en zijn interessant voor Raad van Toezicht, College van Bestuur, directie, financieel management en controllers van onderwijsinstellingen.

## Mogelijkheden inhouse cursus

Heeft u liever een cursus op maat bij u op locatie? Dat kan. Vraag ons naar de mogelijkheden.

Ook is het in dit kader mogelijk om eventuele andere onderwerpen aan te dragen die u mogelijk bezighouden. Graag onderzoeken wij met u de mogelijkheden.

## Permanente Educatie

Deloitte Academy is een door het Koninklijk NIVRA erkende onderwijsinstelling. U kunt met onze cursussen in aanmerking komen voor PE-punten.

## Tijden cursus

Dag: 09.00 - 17.00 uur, inclusief lunch

Dagdeel: 12.30 - 17.00 uur, inclusief lunch

## Locatie

Deloitte Academy maakt gebruik van Regardz meetingcenter Eenhoorn in Amersfoort, op loopafstand gelegen van NS station Amersfoort. Deze locatie is goed bereikbaar per openbaar vervoer en per auto. Meer informatie hierover ontvangt u bij uw inschrijving.

## Aantal deelnemers

Afhankelijk van de aard van de cursus en de mate van interactie hanteren wij een maximum aantal deelnemers per cursus. Schrijf u daarom snel in, want vol = vol.

## Aanmelden

U kunt zich voor deze cursussen inschrijven via [www.deloitte.nl/academy](http://www.deloitte.nl/academy).

Voor meer informatie, praktisch of inhoudelijk, kunt u contact met ons opnemen:

Deloitte Academy  
Postbus 2031  
3000 CA Rotterdam

Tel: 088 288 9333  
Fax: 088 288 9844  
E-mail: [nlacademy@deloitte.nl](mailto:nlacademy@deloitte.nl)  
Internet: [www.deloitte.nl/academy](http://www.deloitte.nl/academy)

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see [www.deloitte.com/about](http://www.deloitte.com/about) for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 140 countries, Deloitte brings world-class capabilities and deep local expertise to help clients succeed wherever they operate. Deloitte's approximately 170,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

This publication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, any of its member firms, or any of the foregoing's affiliates (collectively the "Deloitte Network") are, by means of this publication, rendering accounting, business, financial, investment, legal, tax, or other professional advice or services. This publication is not a substitute for such professional advice or services, nor should it be used as a basis for any decision or action that may affect your finances or your business. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.

© 2011 Deloitte The Netherlands

Designed and produced by MCB D at Deloitte, Rotterdam.